

TEXT OCH FOTO: RONALD RYBBE

Besiktning i Kierkegaards anda

■ Bengan är verkligen en mycket trevlig person, om än lite forcerad och entusiastisk. Bengan har varit seglare under många år av sitt liv. Men problemet var att frugan så saktat fått nog av ett långt liv i en öppen sittbrunn. Det här var ju inte kul men samtidigt insåg han att skulle det bli något mer båtliv, så måste det bli i en motorbåt. Barnen var utflugna för länge sedan. Den nya bebisen hade fyra ben och vägde minst 40 kilo, så det fanns också specifika utrymmeskrav. Andra krav var också att det skulle vara en driftsäker båt, gärna med dubbla dieselmotorer och låg bränsleförbrukning och med en marschfart som översteg 10 knop, men det var fullt tillräckligt med 15 knop. Inte några faciliteter, bara det fanns toalett med septiktank, spis med ugn och en bra värme ombord.

Bengan ringer då och då och frågar om motorbåtar som han hittat på webben. Som besiktningsman är man tacksam när man har att göra med en praktiskt lagd köpare, därför att det gör det mycket enklare att förklara ett tekniskt problem så att kunden förstår vidden av problemet. Med Bengan är det precis tvärt om, han är mycket långt ifrån en praktisk person vilket han påtalar för mig gång på gång, det är därför vi behöver dig, brukar han säga. Faktum är att han inte kan skilja på rak axel eller drev, så jag brukar fråga om motorn sitter i mitten eller där bak och oftast vet han det. Däremot är han en utbildad strateg med stor

kunskap och fallenhet för planering och ekonomi och det sköter han med stor entusiasm, bravur och papper och penna. Det låter kanske som om Bengan och jag har känt varandra länge, men så är det inte alls, det är bara så att det har varit lite intensivt den senaste tiden.

Nu har jag hittat "båten" förkunnar mailet från Bengan. I facket för bifogade filer vimlar det av fotografier, utrustningslistor, kopierade motordata på en Iveco dieselmotor samt ett tjugo år gammalt besiktningsprotokoll från Biskopsuddens Marina där det är ett stort kryss i rutan för "Varvsbyggd". Båten var från 1977 och man hade bytt motor 1983, sex cylindrar och 160 hästkrafter och säljaren skulle ha 300 000 kronor. Mejlet följdes upp av flera telefonsamtal. "Vad tycker du?" "Vad vet du om båttypen?" "Inte ett dugg." "Har du aldrig hört talas om den." "Ja, men den lär ha byggts i Västervik." Bengan var klart entusiastisk och pratade på. "Ja inte vet jag, men vi tycker om planlösningen, för Fido kan springa från ena änden till den andra

utan att vi behöver lyfta honom och frugan tycker om alla varma textilier." "OK, då besiktar vi."

Ägaren var utan tvekan en mycket sympatisk och trevlig person som bjöd på både kaffe och bullar medan Bengan satt med block och penna i högsta hugg och förkunnade högt hur hans ekonomiska kalkyl såg ut de närmaste femton åren. Båten skulle nämligen maximalt få kosta 5 000 kronor per säsong i rena reparationer exkluderat övriga kostnader. Tjohej du, tänkte jag. Säljaren såg lätt ansträngd ut och jag kände med honom. För det var mot bakgrund av den kalkylen, som jag som besiktningsman skulle avgöra om det här var rätt båt för

"Varför har du lindat en massa aluminiumfolie här bak på borbordssidan runt styrkablarna, el-kablar och vattenslangar?"
"Jo det blir så varmt där."
"Jaha... Har det alltid varit så?"

Bengan och hans fru.

Jag vet inte varför jag åtog mig uppdraget, men det påminde mig om att jag på kontoret har en mycket tankvärd text på väggen skriven av den danske filosofen Sören Kierkegaard. Texten börjar med:

Om jag vill lyckas med att hjälpa en människa mot ett bestämt mål, så måste jag först finna henne där hon är och börja just där. Den som inte kan det, lurar sig själv när hon tror att hon kan hjälpa andra. För att hjälpa någon så bör jag förstå mer än vad hon förstår, men framför allt förstå det hon förstår. Om jag inte kan det, så hjälper det inte om jag kan mera och vet mera...

Frun hade rätt, det vartex-

tilier överallt från durken och upp till rufftaket. Det var inte många kvadratcentimeter av annat material som var synligt på kabinsidor, skott, eller bordläggning. Jag vek undan olika tygstycken runt fönster och bordläggning medan jag tuggade på bullen och kunde konstatera att här fanns bara oljad smutsig teakplywood. Att båten var ett rejält hemmabygge av värsta sorten anade jag redan då jag klev ombord och såg det amatörlagda teakdäcket från 1977, dito avbärarlisten, pulpiten, vindrutan med mera.

Vid det här laget förstod jag att inte heller ägaren var någon praktisk person, men han hade varit nöjd med båten i 20 år. "Jag startar motorn, så får du höra vad tyst den är". Sa han stolt. "Nej, vänta lite med det, vi tittar i motorrummet först." När säljaren fått bort ett antal lösa heltäckningsmattor och ett par tunga gummimattor samt på det luckorna, så yppade sig bedrövelsen. En Iveco-motor är en modern 90-tals produkt och den är blåmålad. Den här var grå och det stod Fiat på den med stora bokstäver. Visst finns kopplingen mellan namnen och vissa delar, men det här var sent 70-tal. Kanske var den urplockad från någon distributionsbil som rullat färdigt och sen marinkonverterats och kopplats ihop med ett VP 270-drev. Röran av elkablar, kylvattenslangar, dieselslangar, batterier här och där och all annan bråte var total, på detta var nivån under ventilkåpan fullständigt dränkt av olja och sot.

"Ska du ner i maskinrum-

met så måste jag nog be att få lägga ner en tidning på botten så att du inte smutsar ner där inne sen", sa säljaren och slängde ner en DN. "Varför har du lindat en massa aluminiumfolie här bak på babordssidan runt styrkablar, elkablar och vattenslangar?" "Jo det blir så varmt där." "Jaha... Har det alltid varit så?" "Nä. Ja. Det har alltid varit jäkligt varmt där, men nu har det blivit mer på sista tiden." "Ja, men det måste ju bero på något." "Ja, ...kanske det." Jag hittade felet, marinkonverteraren hade efter avgaslimpan svetsat på ett icke vattenkyllt avgasrör av vanlig tunnväggigt plåtrör som nu var sönderbränt. Jag intog skyddsställning och bad säljaren starta motorn. Med ett öronbedövande brak slog de blåfärgade eldslågorna ut genom hålet i röret och eldade med 950° på aluminiumfolien, och för övrigt på även allt annat som fanns i omgivningen. "Stop, stopp!" Det ringde rejält i öronen och genom svartröken skymtade jag Bengans förvånade min.

Min reaktion däremot blev nu stor lättnad, för det här gjorde saken mycket enklare. "Bengan!" "Ja." "Nu åker vi hem." "Ja men det går väl att laga." "Du, din kalkyl sprack redan när jag såg teakdäcket." "Kom nu." "Teakdäcket... det som frugan tyckte var så fint, och som är så bra för Fidos tassar." Åter for mina tankar till Sören Kierkegaard.

Ronald Rybbe är båtbesiktningssman och båtjournalist sedan 1991.

www.marinkontroll.se